

Javnaðarflokkurin spælir út í sambandi við kommunusamanlegging:

Vit skulu skipa Føroyar í økisráð ístaðin fyri at leggja kommunur saman

– Verða allar Føroyar lagdar saman í størri kommunur loysir tað ein trupulleika, men tað skapar ein nýggjan trupulleika. Tí tað skerst ikki burtur, at nakað verður tikið teimum veiku kommununum og tað skapar ónøgd, sigur Jóannes Eidesgaard

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað er ikki rætt at taka ræðið frá teimum smáu kommununum at ráða yvir sínum egnu viðurskiftum.

– Tí er tað heldur ikki rætt at leggja allar Føroyar saman í nakrar fáa, sterkar kommunur.

Hetta segði Jóannes Eidesgaard, formaður javnaðarflokksins á fundinum, sum Suðuroyar Tjóðveldisfelag og Unga Tjóðveldið í Suðuroynni skipaðu fyri leygardagin um framtíðar kommunubygnaðin í Føroyum.

Hann segði, at javnaðarflokkurin hevði viðgjort málið innanflokks og var komin til ta niðurstøðu, at tað var skeivt at leggja kommunurnar saman.

Loysa ein trupulleika, men skapa ein annan

Jóannes Eidesgaard helt, at talan er um eitt sera trupult mál at loysa, tí menningarnar eru so ymiskar.

Mesta óseman kring landið er um, hvussu nógvur kommunur skulu verða í Føroyum framyvir.

– Men, hvat er trupulleikin hjá kommununum, spurdi Jóannes Eidesgaard.

Hann segði, at tað sum er ført fram at vera høvuðs-trupulleikin, er, at útjaðarin minskar og er í ferð við at doyggja út. Av tí sama minskar fólkatalið, tí onki fólk flytir til. Ein orsök til støðuna er, at útjaðarin er so fíggjarliga veikur afturimóti miðstaðarokinum at hann maktar onki.

Jóannes Eidesgaard var samdur í, at hetta var høvuðs-trupulleikin.

– Alt hetta orðaskiftið um

– Tað er neyðugt at suðuroyingar bróta vanahugsan. Hetta er ikki talan sum syðru helvt og norðaru helvt. Her er talan um Suðuroynna mótevís landinum annars, og vit mugu fáa fleiri málsoki út um landið at umsita, sigur Jóannes Eidesgaard

kommunubygnaðin í framtíðini er sprottið burtúr trupulleikanum við kommunuskuldini.

– Men trupulleikin við kommunuskuldini er ikki loystur, uttan mun til, hvat hendir við kommunubygnaðinum og, hvussu nógvur kommunur verða lagdar saman. Tí tað er ein heilt annar trupulleiki.

Formaðurin í javnaðarflokkinum helt, at uppgáubýtið ímillum landið og kommunurnar var ein sera týðningarmikil partur av viðgerðini av framtíðar kommunubygnaðinum.

– Til tað sigur kommunuálitid, at vit skulu hava nakrar fáar sterkar eindir, sum verða forar fyri at átaka sær eina stórra umsiting.

– Sjálvandi er tað rætt í sær sjálvum. Men tá ið tú skipar tað sterku eindina, sum kann átaka sær ávisar uppgávur, so skerst ikki burtur, at nakað verður tikið frá teimum veiku.

Hann tók Gjáar Kommununa fram sum dømi, ið helst er ríkasta kommuna í landinum.

– Hon brúkar allar sínar pengar at keypa lánsbrøv fyri, umframt at hon hevur hægsta barnafrádrátt í landinum.

– Verður Eysturoyggin ein kommuna við einum høvuðssæti á Runavíkarleiðini, sleppa gjáarfólk ikki longur at gera av, nær Gjá-

Heilt fitt av fólki hevði leitað sær á fund í Vági leygardagin um kommunusamanlegging og, hvussu Suðuroyggin skal skipast framyvir. Á fundinum legði javnaðarflokkurin fram, hvussu hann kundi hugsað sær, at Føroyar verða skipaðar framyvir við tí fyrri eyga, at fleiri mál verða tikið frá landinum og legd út til kommunurnar at umsita

artún skal asfaltest og skúlin málst. Tað er at taka nakað frá gjáarfólki og tað fer at skapa ónøgd.

Öv tiðliga enn

Jóannes Eidesgaard segði, at sostatt fer kommunusamanlegging at loysa ein trupulleika, men tað fer at skapa ein nýggjan. Tað er hetta sum ger málið so trupult.

Hann helt tí, at tað var neyðugt, at tað orðaskifti, sum nú er, sleppur at halda fram eina góða tíð afturat, áðrenn málið verður lagt fyri tingið.

Jóannes Eidesgaard helt nevnliga, at enn var málið alt ov óbúgvið at verða lagt fyri tingið til tingmenn at „kriggast viðari um“, sum ahn tók til.

Hann segði, at sjálvur helt hann tað verða mest umráðandi, at tær tenastur, sum tað almenna veitur borgarunum, eru eins um alt landið.

– Tað skal verða somu tilboð til alt landsins fólk.

– Tað kann ikki verða rætt at summar tenastur eru betri einastaðni í landinum enn tær eru aðrastaðni t.d. skúlaverkið, tilboð til eldri, barnaansing o.sfr.

Men hann helt, at kommunuálitid var í stríði við hesa meginreglu.

Skipa landið í økisráð

Hann reisti tí spurningin, um tað er nakar møguleiki at finna ein kommunubygnað, sum gongur ynskjunum hjá teimum smáu kommununum á móti, samstundi sum tað ber til at leggja fleiri málsoki út til kommunurnar at umsita.

Hann segði, at hansara uppskot var, at í fyrsta umfari verður kommunubygnaðurin sum hann er.

ymisk lokalmál skulu loysast.

– Men skal tað tað annars verða hugsingur um, at leggja fleiri málsoki út um landið at umsita, er tað neyðugt at hava ein ella annan stovn, sum er forar fyri at átaka sær nakrar uppgávur frá umsitingini í høvuðsstaðnum.

– Javnaðarflokkurin hevur viðgjort málið og er samdur um at mæla til, at vit varðveita tær kommunur sum eru.

– Men í hvørjum øki, t.d. í Suðuroynni skulu vit so skipa eitt økisráð.

– Økisráðið skal verða eitt ráð av suðuroyingum.

– Tað kann antin verða valt beinleiðis, ella tað kann verða útneynt av bý- og bygðaráðunum.

– Hetta økisráðið skal so átaka sær allar høvuðsuppgávur fyri Suðuroynna.

– Økisráðið skal eisini átaka sær tær uppgávur, sum miðumsitingin leggur út til økið at umsita.

Jóannes Eidesgaard nevndi t.d. uppgávur innan skúlaverkið, heilsuverkið innan eldraðkið og innan almannarækið.

– Hetta økisráðið skal hava eina umsiting og sostatt er eisini ynski um meiri umsiting úti um landið gingið á móti við hesum uppskotinum.

– Hetta økisráðið kann so gera av, um hvar henda umsiting skal vera, um hon verður í Vági, á Tvøroyri, ella í Sumba.

Jóannes Eidesgaard helt, at fyri suðuroyingar hevði tað minni týðning, hvar umsitingin verður.

– Bara hon kemur til

– Men vit eiga vanda spurninginum við og spyrja:

– Hvørjar uppgávur kunnu hesar kommunurnar átaka sær at umsita. Vit skulu seta út í kortið heilt greitt, hvørjar teirra kommunalu uppgávur skulu vera.

– Tí eg haldi ikki, at nakar annar, uttan bygðarfólkið sjálvt, skal gera av, hvussu

oynna.

Tó helt hann ikki, at tað eru allar uppgávur, sum egna seg at leggja út í økini at umsita. T.d. helt hann, at undirvising í fólkaskúlanum má vera eins um alt landið, so at landið ikki verður bytt sundur í fyrsta floks og annan floks kommunur.